
OFFERYNNAU STATUDOL

2009 Rhif 3050 (Cy.267)

CYFRAITH TROSEDD, CYMRU

**Gorchymyn Strategaethau Troseddau ac Anhrefn
(Disgrifiadau Rhagnodedig) (Cymru) 2009**

<i>Gwnaed</i> - - - -	<i>16 Tachwedd 2009</i>
<i>Gosodwyd gerbron Cynulliad</i>	
<i>Cenedlaethol Cymru</i> - -	<i>19 Tachwedd 2009</i>
<i>Yn dod i rym</i> - -	<i>28 Rhagfyr 2009</i>

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan adrannau 5(2) a (3), ac 114 o Ddeddf Troseddau ac Anhrefn 1998(1) ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy(2), yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn:

Enwi, cymhwyso a chychwyn

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Strategaethau Troseddau ac Anhrefn (Disgrifiadau Rhagnodedig) (Cymru) 2009.

(2) Mae'r Gorchymyn hwn yn gymwys o ran Cymru ac yn dod i rym ar 28 Rhagfyr 2009.

Disgrifiadau rhagnodedig o bersonau neu o gyrff at ddibenion adran 5(2) o Ddeddf Troseddau ac Anhrefn 1998

2.—(1) Mae'r erthygl hon yn rhagnodi, at ddibenion adran 5(2) o Ddeddf Troseddau ac Anhrefn 1998, y disgrifiadau o bersonau neu o gyrff y mae'n ofynnol i awdurdodau cyfrifol gydweithredu â hwy wrth iddynt arfer y swyddogaethau a roddwyd gan adran 6 o'r Ddeddf honno.

(2) Y personau neu'r gyrff hynny, o ran pob ardal llywodraeth leol yng Nghymru, yw—

(a) cyngor cymuned yn yr ardal honno;

(b) Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol a sefydlwyd o dan Ran 1 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal yn y Gymuned 1990(3) neu Ran 2 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006(4);

---

(1) 1998 p.37. Diwygiwyd adran 5(2) gan adran 97(4) o Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002 (p.30) a pharagraff 13(2) o Atodlen 1 i Ddeddf Rheoli Tramgwyddwyr 2007 (Diwygiadau Canlyniadol) 2008 (O.S. 2008/912). Diwygiwyd adran 5(3) gan adran 97(5) o Ddeddf Diwygio'r Heddlu 2002. Amnewidiwyd adran 6 gan baragraff 3 o Atodlen 9 i Ddeddf yr Heddlu a Chyfiawnder 2006 (p.48).

(2) Trosglwyddwyd y pwerau a roddwyd gan adran 5(2) a (3) o Ddeddf 1998 i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p.32) a pharagraff 30 o Atodlen 11 iddi.

(3) 1990 p.19.

- (c) corff llywodraethu ysgol, o fewn ystyr adran 4(1) o Ddeddf Addysg 1996(5), yn yr ardal honno, a honno'n ysgol a gynhelir gan awdurdod addysg lleol;
- (ch) perchennog ysgol annibynnol, o fewn ystyr adran 463 o'r Ddeddf honno, yn yr ardal honno;
- (d) corff llywodraethu sefydliad o fewn y sector addysg bellach, fel y'i diffinnir yn adran 91 o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992(6), yn yr ardal honno;
- (dd) Gweinidogion Cymru;
- (e) landlord cymdeithasol, sydd wedi ei gofrestru o dan Ran 1 o Ddeddf Tai 1996(7), sy'n landlord llety yn yr ardal honno.

Disgrifiadau rhagnodedig o bersonau neu gyrff at ddibenion adran 5(3) o Ddeddf Troseddau ac Anhrefn 1998

3.—(1) Mae'r erthygl hon yn rhagnodi, at ddibenion adran 5(3) o Ddeddf Troseddau ac Anhrefn 1998, y disgrifiadau o bersonau neu o gyrff y mae'n rhaid i o leiaf un o bob disgrifiad ohonynt gael ei wahodd gan awdurdodau cyfrifol i gymryd rhan wrth iddynt arfer y swyddogaethau a roddwyd gan adran 6 o'r Ddeddf honno.

- (2) Y personau neu'r gyrff hynny, o ran pob ardal llywodraeth leol yng Nghymru, yw—
  - (a) Asiantaeth yr Amgylchedd;
  - (b) sefydliad gwirfoddol sy'n gweithredu yn yr ardal honno a'i amcanion yw rhoi cymorth i bobl ifanc drwy waith ieuentid neu addysg anffurfiol;
  - (c) Gwasanaeth Erlyn y Goron;
  - (ch) Rheolwr Llys yn Llys y Goron;
  - (d) yr Arglwydd Ganghellor;
  - (dd) cynrychiolydd Cynlluniau Gwarchod Cymdogaeth yn yr ardal honno;
  - (e) aelod o Gynllun Cymorth i Ddiodefwyr yn yr ardal honno sy'n gysylltiedig â Chymdeithas Genedlaethol Cynlluniau Cymorth i Ddiodefwyr;
  - (f) heddlu'r lluoedd fel y'i diffinnir ym mharagraff (3), os oes unrhyw sefydliad milwrol o fewn yr ardal honno;
  - (ff) heddlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn, os oes unrhyw fan y mae adran 2(2) o Ddeddf Heddlu'r Weinyddiaeth Amddiffyn 1987(8) yn gymwys iddi o fewn yr ardal honno;
  - (g) corff sy'n darparu cludiant i'r ysgol o fewn yr ardal honno;
  - (ng) corff sy'n darparu neu'n gweithredu trafndiaeth gyhoeddus o fewn yr ardal honno;
  - (h) o ran pob un o'r disgrifiadau a ganlyn, corff sy'n hybu buddiannau pobl o'r disgrifiad hwnnw o fewn yr ardal honno, neu sy'n darparu gwasanaethau iddynt—
    - (i) menywod;
    - (ii) yr ieuanc, gan gynnwys plant;
    - (iii) yr henoed;
    - (iv) y rheini ag anabledd corfforol a'r rheini ag anabledd meddyliol;
    - (v) y rheini o grwpiau hiliol gwahanol o fewn ystyr adran 3(1) o Ddeddf Cysylltiadau Hiliol 1976(9);

---

(4) 2006 p.42.
 (5) 1996 p.56.
 (6) 1992 p.13.
 (7) 1996 p.52.
 (8) 1987 p.4.
 (9) 1976 p.74.

- (vi) gwrywgydwyr;
  - (vii) preswylwyr;
  - (i) corff nad yw'n dod o fewn is-baragraff (h) uchod, ac y mae gostwng troseddau ac anhrefn yn yr ardal honno yn un o'i ddibenion;
  - (j) corff a sefydlwyd at ddibenion crefyddol o fewn yr ardal honno;
  - (l) cwmni neu bartneriaeth sydd â man busnes o fewn yr ardal honno;
  - (ll) corff a sefydlwyd i hybu busnesau manwerthu yn yr ardal honno;
  - (m) undeb llafur, o fewn ystyr adran 1 o Ddeddf Undebau Llafur a Chysylltiadau Llafur (Cydgrynhoi) 1992(10);
  - (n) ymarferydd meddygol cofrestredig—
    - (i) sy'n darparu gwasanaethau meddygol cyffredinol yn yr ardal honno yn unol â threfniadau a wnaed o dan Ran 4 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006; neu
    - (ii) sy'n cyflawni gwasanaethau meddygol sylfaenol yn yr ardal honno yn unol â threfniadau a wnaed o dan Ran 4 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006;
  - (o) corff sy'n cynrychioli ymarferwyr meddygol cofrestredig—
    - (i) sy'n darparu gwasanaethau meddygol cyffredinol yn yr ardal honno; neu
    - (ii) sy'n cyflawni gwasanaethau meddygol sylfaenol yn yr ardal honno;
  - (p) corff llywodraethu sefydliad o fewn y sector addysg uwch, fel y'i diffinnir yn adran 91 o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992, yn yr ardal honno;
  - (ph) prif swyddog y gwasanaeth tân ac achub y mae unrhyw ran o'i ardal o fewn yr ardal honno;
  - (r) Yr Heddlu Trafnidiaeth Prydeinig.
- (3) Ym mharagraff (2)(f) uchod, ystyr "heddlu'r lluoedd" yw Heddlu'r Llynges Frenhinol, Heddlu'r Fyddin Frenhinol, Heddlu'r Awyrlu Brenhinol neu Brofost Milwrol yr Awyrlu Brenhinol.

Dirymu

4. Mae'r Gorchmynion a ganlyn wedi eu dirymu drwy hyn i'r graddau y maent yn gymwys i Gymru—

- (a) Gorchymyn Strategaethau Troseddau ac Anhrefn (Disgrifiadau Rhagnodedig) 1998(11);
- (b) Gorchymyn Strategaethau Troseddau ac Anhrefn (Disgrifiadau Rhagnodedig) (Diwygio) 1998(12);
- (c) Gorchymyn Strategaethau Troseddau ac Anhrefn (Disgrifiadau Rhagnodedig) (Diwygio) 1999(13); ac
- (ch) Gorchymyn Strategaethau Troseddau ac Anhrefn (Disgrifiadau Rhagnodedig) (Diwygio) 2000(14).

(10) 1992 p.52.

(11) O.S. 1998/2452.

(12) O.S. 1998/2513.

(13) O.S. 1999/483.

(14) O.S. 2000/300.

Status: *This is the original version (as it was originally made). Wales
Statutory Instruments are not carried in their revised form on this site.*

---

16 Tachwedd 2009

Brian Gibbons
Y Gweinidog dros Gyfiawnder Cymdeithasol a
Llywodraeth Leol, un o Weinidogion Cymru

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn yn rhagnodi disgrifiadau o bersonau neu o gyrff y mae'n ofynnol i awdurdodau cyfrifol (a ddiffinnir yn adran 5(1) o Ddeddf Troseddau ac Anhrefn 1998) gydweithredu â hwy wrth arfer swyddogaethau llunio a gweithredu strategaethau i ostwng troseddau ac anhrefn a brwydro yn erbyn camddefnyddio cyffuriau o fewn ardaloedd llywodraeth leol (a ddiffinnir yn adran 5(4)(b) o'r Ddeddf honno) yng Nghymru. Mae erthygl 3 yn rhagnodi disgrifiadau o bersonau ac o gyrff y mae'n rhaid gwahodd o leiaf un o bob disgrifiad ohonynt i gymryd rhan wrth arfer y swyddogaethau hynny.

Mae erthygl 4 o'r Gorchymyn hwn yn dirymu, i'r graddau y maent yn gymwys i Gymru, y Gorchymynion a bennir ym mharagraffau (a) i (ch).